

Lepiej zapobiegać niż leczyć? Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji prawno-medycznej

„Prawo w Medycynie – Medycyna w Prawie 2.0” to druga edycja ogólnopolskiej konferencji naukowej, która odbyła się on-line w dniach 23–24 października br. Tematem przewodnim tej edycji były zmiany na rynku produktów leczniczych i wyrobów medycznych, reklama i marketing w medycynie.

Pierwszego dnia konferencji odbyły się panele eksperckie. Patronat nad tą częścią przedsięwzięcia objęły wiodące towarzystwa i stowarzyszenia, których przedmiotem działalności jest dermatologia i medycyna estetyczna, tj.: Polskie Towarzystwo Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej, Polskie Towarzystwo Dermatologiczne, Polskie Towarzystwo Ginekologii Plastycznej i Rekonstrukcyjnej, Polskie Towarzystwo Medycyny Estetycznej i Anti-Aging, Stowarzyszenie Lekarzy Dermatologów Estetycznych oraz Okręgowa Izba Lekarska w Szczecinie.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał prof. dr hab. Andrzej Skrendo – prorektor ds. nauki US, podkreślając, że konferencja wpisuje się tematycznie w aktywności podejmowane na Uniwersytecie Szczecińskim, który od zawsze dążył do promowania wiedzy i innowacji w dziedzinach prawa i medycyny. Podkreślił także, że

konferencja stanowi miejsce, w którym eksperci z obu dziedzin mogą spotkać się, dzielić swoją wiedzą i doświadczeniem oraz tworzyć nowe sposoby myślenia i podejścia do problemów związanych z prawem medycznym i medycyną estetyczną. Dziękując organizatorom za podjęcie się realizacji tego przedsięwzięcia, rozpoczął konferencję i życzył uczestnikom owocnych obrad. Następnie głos zabrała dr Beata Kanarek – prodziekan ds. kształcenia Wydziału Prawa i Administracji US, która w imieniu dr hab. Eweliny Calej-Wacinkiewicz, prof. US, dziekan WPIA powitała uczestników spotkania. Dr Beata Kanarek wskazała, że jest to kolejna z cyklu organizowanych konferencji prawno-medycznych, której celem jest stworzenie platformy do dyskusji i wymiany wiedzy na temat istotnych zmian na rynku produktów leczniczych i wyrobów medycznych oraz kwestii związanych z reklamą i marketingiem w medycynie.

W tej części konferencji głos zabrał także r.pr. Tomasz Picheta – partner Kancelarii MCM Legal, który w pierwszej kolejności podziękował za możliwość współorganizowania konferencji. Jednocześnie podkreślił, że interdyscyplinarność i poszukiwanie powiązań między różnymi obszarami nauki to domena przede wszystkim wybitnych ludzi i postaci renesansu. Dostrzegł znaczenie

▲ Od lewej: dr Michał Białkowski, dr Aleksandra Klich, dr Beata Kanarek.

Fot. Filip Kacalski

praktyczne tego rodzaju inicjatyw, wskazując na problematykę, która będzie poruszana w trakcie konferencji. Życząc uczestnikom udanych obrad, wypuklił to, że w dzisiejszych czasach nieunikniona jest specjalizacja, a udział w konferencji z pewnością przyczyni się do jej realizacji w dziedzinie prawno-medycznej.

Po uroczystym otwarciu konferencji wygłoszone zostały dwa wykłady wprowadzające, których celem było przedstawienie ogólnych zagadnień prawno-medycznych mających fundamentalne znaczenie dla współpracy przedstawicieli praktyki i nauki z obu dziedzin. O tym, czy istnieje prawo medyczne, mówił w pierwszej kolejności dr hab. Rafał Kubiak, prof. UŁ i UM z Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu Medycznego w Łodzi). Następnie głos zabrał prof. dr hab. n. med. dr h.c. Kazimierz Kobus, wygłaszając referat „Chirurgia plastyczna w Polsce”.

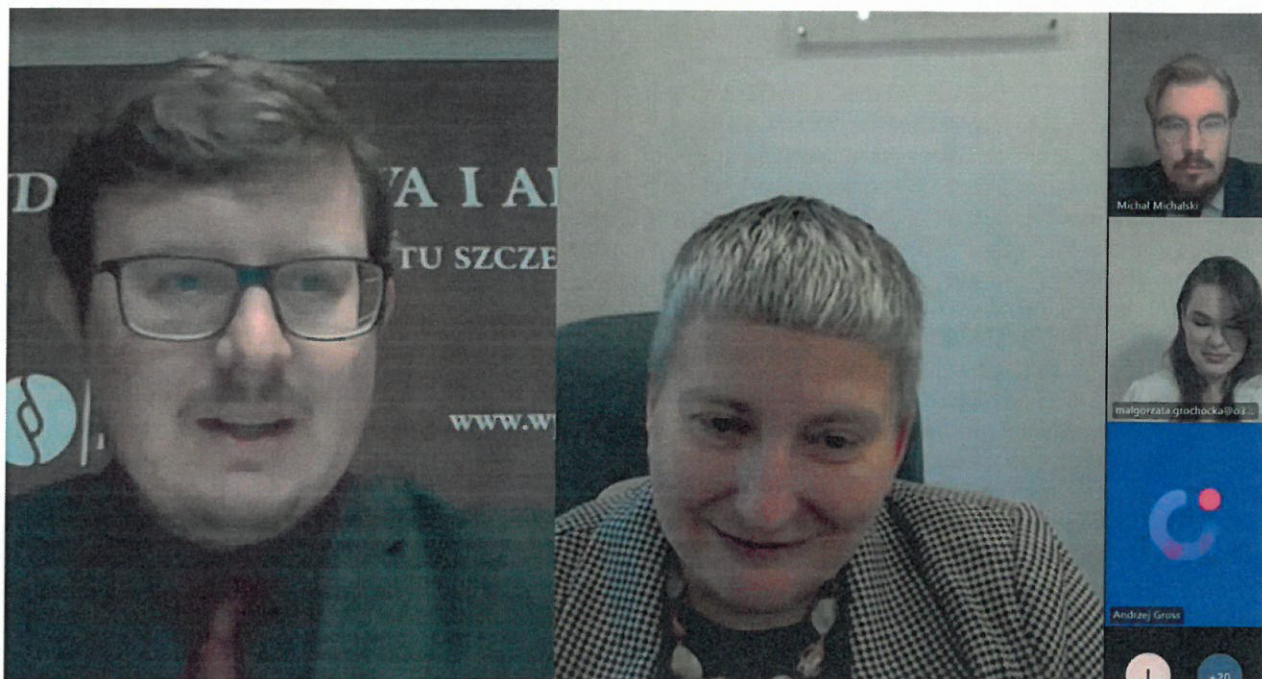
Po wykładach wprowadzających odbyła się pierwsza sesja naukowa, której moderatorem była dr Beata Kanarek z Uniwersytetu Szczecińskiego. Jako pierwszy głos zabrał dr Jan Szulc – dyrektor Departamentu Informacji o Wyrobach Medycznych Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych oraz Produktów Biobójczych. W swoim wystąpieniu „Praktyczne aspekty Ustawy o wyrobach medycznych” omówił zagadnienia związane z pojęciem, a w szczególności rejestracją wyrobów medycznych. Wystąpienie cieszyło się ogromnym zainteresowaniem uczestników z uwagi na omówione w nim praktyczne aspekty związane z wyrobami medycznymi i zmianami legislacyjnymi, które zachodziły w ostatnim czasie w tym przedmiocie. Następnie głos zabrali dr Jan Szulc, adw. Michał Gajda z Kancelarii Adwokackiej Michał Gajda oraz red. mgr Andrzej Gross z Medyczna TV – Estetyka i Chirurgia, którzy przeprowadzili *case study* pt. „Ustawa o wyrobach medycznych”. Był to czas na pytania uczestników konferencji. Kolejny referat „Prawne aspekty wykonywania zabiegów estetycznych” wygłosił adw. Dariusz Ciepela z Kancelarii MCM Legal. Z kolei adw. Marta Krysztofik, reprezentująca także Kancelarię MCM Legal, przedstawiła referat „Nie każdy Doktor to Doktor – fałszerstwo intelektualne w medycynie”. Ostatni w tej części wykład – „Medycyna estetyczna a prawo pacjenta do informacji” wygłosiła dr hab. Kinga Flaga-Gieruszynska, prof. US z Uniwersytetu Szczecińskiego. Po sesji odbyła się dyskusja, która skoncentrowana była przede wszystkim na problematyce dotyczącej wyrobów medycznych, a także – aspektów prawno-medycznych dotyczących zabiegów estetycznych i ich legalnego wykonywania.

Moderatorami drugiej sesji byli dr Michał Białkowski z Uniwersytetu Szczecińskiego oraz mgr Andrzej Gross. Jako pierwszy głos

zabrał adw. Michał Gajda reprezentujący Pomorski Uniwersytet Medyczny i Stowarzyszenie Lekarzy Dermatologów Estetycznych, wygłosił referat pt. „Certyfikacja umiejętności zawodowych lekarzy – obowiązek czy prawo?”. O tym, czy zawsze są wskazania do wykonania zabiegu medycyny estetycznej, mówiła następnie prof. dr hab. n. med. Barbara Zegarska z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, reprezentująca również Polskie Towarzystwo Dermatologiczne. Kolejny referat „Odpowiedzialność lekarzy-trenerów za błędy lekarzy kształcących się w wykonywaniu określonego zabiegu” wygłoszony został przez adw. dr. Michała Białkowskiego, reprezentującego także Kancelarię Barwina, Białkowski, Siemak – Adwokaci. Następnie głos zabrał dr Waldemar Jankowiak z Polskiego Towarzystwa Medycyny Estetycznej i Anti-Aging, wygłaszając referat „Stosowanie produktów uchodzących za wyroby medyczne”. Ostatni referat w tej części konferencji „Umiejętności medyczne: czy lekarz może wykonywać każdy zabieg?” wygłosiła r.pr. Anna Biel z Kancelarii Radców Prawnych Biel, Judek i Wspólnicy. Po wszystkich wystąpieniach miała miejsce dyskusja, w trakcie której uczestnicy konferencji podjęli próbę ustalenia, kto i w jakim zakresie może wykonywać zabiegi medycyny estetycznej.

Po przerwie odbyła się trzecia sesja, moderowana przez dr Aleksandrę Klich z Uniwersytetu Szczecińskiego. Jako pierwsza głos zabrała prof. dr hab. Monika Urbaniak z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, przybliżając uczestnikom konferencji zagadnienia związane z wprowadzeniem wyrobu medycznego do obrotu i użytku. Następnie adw. Igor Krawczykowski wygłosił referat „Odpowiedzialność cywilna – czy brak osiągnięcia rezultatu stanowi błąd medyczny? Praktyczne aspekty obrony przed roszczeniami pacjentów”. W dalszej części moderator tej sesji, r.pr. dr Aleksandra Klich reprezentująca także Kancelarię MCM Legal, omówiła zasady dotyczące pozasądowych metod dochodzenia roszczeń przez pacjentów, zwracając uwagę na nowy system kompensacyjny, który zastąpił funkcjonowanie wojewódzkich komisji ds. orzekania o zdarzeniach medycznych. Red. mgr Andrzej Gross podjął próbę odpowiedzi na pytanie o to, po co lekarzom prawo autorskie, ze szczególnym uwzględnieniem prawnych aspektów wykonywania i udostępniania zdjęć pacjentów oraz tworzenia treści medycznych na stronach internetowych i w social mediach. Następnie głos zabrał ks. kan. dr Maciej Kubala z Uniwersytetu Szczecińskiego, wygłaszając referat „Klauzula sumienia w zawodach lekarskich jako problem etyczno-prawny. Sytuacja w Europie”. Jako ostatnia głos zabrała absolwentka Uniwersytetu Szczecińskiego, reprezentująca Kancelarię Barwina, Białkowski, Siemak – Adwokaci, mgr Maria Parol, omawiając wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie aborcji.

Ostatnia, czwarta sesja ekspercka moderowana była także przez dr Aleksandrę Klich. Była to szczególna sesja, bowiem jej uczestnikami byli twórcy wyrobów medycznych o światowej sławie i renomie, a także – eksperci w zakresie praktycznego wykorzystywania konkretnych wyrobów medycznych. Jako pierwszy głos zabrał dr George Sulamanidze – dyrektor generalny APTOS w Gruzji, który przedstawił referat „Threads for Aesthetic Procedures – How should they be manufactured? Safety and effectiveness control by Aptos” (pl. „Nici do zabiegów estetycznych

▲ Dr Wojciech Bożek, dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska, prof. US.

– jak je wytwarzać? Kontrola bezpieczeństwa i skuteczności przez Aptos”). Wystąpienie to – choć przedstawiało praktyczne aspekty zastosowania nici do zabiegów estetycznych – zawierało wiele istotnych informacji dla osób wykonujących zawody prawnicze, występujących w sporach z udziałem pacjentów. Następnie głos zabrała dr Bożena Jendrysik z Veno-Med, prezentując referat „Medyczne wskazania do stosowania nici liftingujących”. Referat „Micro-needle RF – new possibilities, working techniques, possible complications” (pl. „Mikroigłowy RF – nowe możliwości, techniki pracy, możliwe powikłania”) wygłosił dr Fadi Hamadani z IMCAS Academy w Palestynie. Ostatnim wystąpieniem w dniu eksperckim była prezentacja Byong Cho – prezesa ExoCoBio z Korei Południowej, w której podjęto próbę odpowiedzi na pytanie o to, czym jest ‘egzosom’? – standaryzacja, proces wytwarzania, bezpieczeństwo i skuteczność („What is an ‘exosome’? Standardization, manufacturing process, safety and effectiveness”).

Pierwszy dzień konferencji zakończył się dyskusją oraz podsumowaniem. Dr Aleksandra Klich podziękowała wszystkim za trud organizacji konferencji i zaangażowanie, a prelegentom – za poświęcony czas i czynne uczestnictwo. Jednocześnie podkreśliła, że koordynatorami konferencji, a w szczególności dni eksperckich byli: dr Aleksandra Klich, dr Michał Białkowski i mgr Andrzej Gross. Dostrzegła także, że konferencja nie zostałaby zorganizowana, gdyby nie zaangażowanie doktorantów ze Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego – mgra Michała Michalskiego, mgra Huberta Kocura oraz mgr Małgorzaty Grochockiej – doktorantki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zaprosiła jednocześnie do udziału w drugim dniu konferencji, koordynowanym przez doktorantów, a także – zapowiedziała, że z pewnością w 2024 roku odbędzie się konferencja „Prawo w Medycynie – Medycyna w Prawie 3.0”.

24 października br. odbyły się panele doktoranckie. Patronat nad tym dniem konferencji objęli: Doktoranckie Forum Uniwersytetów Polskich, Interdyscyplinarne Koło Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego, Okręgowa Izba Lekarska w Szczecinie, Rada Doktorantów Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Szczecińskiego, Rada Doktorantów Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu w Białymstoku, Samorząd Doktorantów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, a także Uczelniana Rada Samorządu Doktorantów Uniwersytetu Szczecińskiego. Uroczystego otwarcia drugiego dnia obrad dokonała dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska prof. US – prorektor ds. organizacji US, która podkreśliła, że analizując program konferencji i liczbę doktorantów biorących w niej czynny udział, jest pewna, że rozwój i dynamika prawa medycznego są zapewnione przez przyszłe pokolenie prawników, zamierzających specjalizować się w prawie medycznym. Jednocześnie pani prorektor podziękowała swojemu zespołowi, który w sposób aktywny podchodzi do organizacji tego rodzaju wydarzeń. Podziękowała także współpracownikom z organizacji pozarządowych, które przyłączyły się do organizacji konferencji, a także – objęły nad nią patronat. Życząc owocnych obrad, w imieniu prof. dr. hab. Waldemara Tarczyńskiego, rektora Uniwersytetu Szczecińskiego przekazała, że uczelnia zawsze otwiera przed doktorantami nie tylko drzwi wirtualne, ale także – rzeczywiste. Następnie głos zabrał dr Wojciech Bożek – prodziekan ds. ewaluacji Wydziału Prawa i Administracji US, który w imieniu kolegium dziekańskiego WPiA US przywitał doktorantów w drugim dniu konferencji. W pierwszej kolejności podziękował za podjęcie się organizacji tego przedsięwzięcia, podkreślając, że jego realizacja stanowi istotny przejaw współpracy wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Dr Wojciech Bożek wyraził zadowolenie z organizacji kolejnej edycji konferencji, jednocześnie prosząc o kolejne inicjatywy, które będą łączyły myśl teoretyczną i praktyczną.

Moderatorami pierwszej sesji byli: mgr Małgorzata Grochocka z Collegium Medicum w Bydgoszczy, reprezentująca także Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu i mgr Michał Michalski z Uniwersytetu Szczecińskiego. Jako pierwsza głos zabrała mgr Małgorzata Grochocka, prezentując referat „Zakres odpowiedzialności prawnej dermatologa: Czy nowe technologie zwiększają ryzyko?”. Następnie lek. Jakub Husejko reprezentujący także Collegium Medicum w Bydgoszczy oraz Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu zaprezentował problematykę unormowań prawnych odstąpienia od terapii daramnej u osób w wieku zaawansowanym. W dalszej części konferencji wystąpiła mgr Katarzyna Kowalik z Uniwersytetu w Białymstoku, wygłaszając referat „Obowiązek szczepień w prawie, a potrzeby w zakresie zwiększania odporności zbiorowej”. Ostatnie wystąpienie w pierwszej sesji doktoranckiej poświęcone było problematyce dochodzenia roszczeń o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Mgr Michał Michalski podjął próbę odpowiedzi na pytanie, czy powinno być ono sprawą gospodarczą w rozumieniu art. 458² Kodeksu postępowania cywilnego. Po wszystkich wystąpieniach moderatorzy podsumowali sesję, a następnie odbyła się dyskusja.

Druga sesja naukowa w panelu doktoranckim moderowana była przez przedstawicielki Uniwersytetu Szczecińskiego – mgr Agnieszkę Słomczyńską i mgr Claudię Woroniecką. Jako pierwsza głos zabrała mgr Katarzyna Konopka z Uniwersytetu w Białymstoku, omawiając założenia ustawy o jakości w opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie pacjenta. Następnie przedstawicielka Uniwersytetu Łódzkiego – mgr Karolina Wierzbička przybliżyła problematykę odpowiedzialności gabinetu medycyny estetycznej w kontekście rejestru bazy danych odpadowych, a mgr Aleksandra Trębska reprezentująca ten sam ośrodek akademicki wygłosiła referat pt. „Estetyka czy eksperyment? Klauzule abuzywne w regulaminach gabinetów medycyny estetycznej”. Jako ostatnia głos zabrała przedstawicielka Uniwersytetu Jagiellońskiego – mgr Izabela Wasik, wygłaszając referat pt. „Kiedy prawo przenika się z medycyną – obowiązki lekarzy gminnych i okręgowych na początku XX wieku na przykładzie Galicji”.

Po owocnej dyskusji odbyła się ostatnia, trzecia sesja w panelu doktoranckim, moderowana przez reprezentantów Szkoły Doktoranckiej Uniwersytetu Szczecińskiego – mgr. Michała Michalskiego i mgr. Huberta Kocura. Jako pierwszy głos zabrały przedstawicielki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, odnosząc się do prawa karnego w oczach lekarza. Z kolei mgr Kinga Kucharska-Michta z SWPS w Warszawie przedstawiła referat pt. „Odpowiedzialność karna lekarzy za wykonywanie zabiegów i świadczeń bez specjalizacji”. Przedstawicielka Uniwersytetu Gdańskiego – mgr Elżbieta Kozak także odniosła się do zagadnień prawno-karnych, omawiając zasady odpowiedzialności karnej lekarza w zabiegach z zakresu medycyny estetycznej. Kilka uwag o tzw. neuroprawach zaprezentował mgr Igor Korczak-Kubalski z Uniwersytetu Warszawskiego, a mgr Paulina Waszkiewicz, reprezentująca Sąd Apelacyjny w Szczecinie, przedstawiła referat pt. „Prawokarne aspekty sterylizacji chirurgicznej u kobiet i mężczyzn”. Konferencję podsumowali mgr Michał Michalski i mgr Hubert Kocur.

Niewątpliwie tegoroczna edycja konferencji była kolejną z cyklu planowanych wydarzeń poświęconych zagadnieniom prawa w medycynie i medycynie w prawie. To wydarzenie, które łączy dwie istotne

dziedziny – prawo i medycynę. Celem było stworzenie platformy do dyskusji i wymiany wiedzy na temat istotnych zmian na rynku produktów leczniczych i wyrobów medycznych oraz kwestii związanych z reklamą i marketingiem w medycynie, co – patrząc z perspektywy koordynatorów tego przedsięwzięcia – udało się.

Podczas dwudniowej konferencji odbyły się panele eksperckie, w których czynny udział wzięli przedstawiciele nauki i praktyki prawniczej, a także – przedstawiciele czołowych towarzystw zrzeszających lekarzy dermatologów estetycznych oraz – zajmujących się medycyną estetyczną. Drugiego dnia konferencji odbyły się panele doktoranckie, w których czynny udział wzięli przedstawiciele wielu ośrodków akademickich interesujący się zagadnieniami prawno-medycznymi. Podczas konferencji omówione zostały najnowsze trendy, regulacje i praktyki w obszarze medycyny i prawa.

W naszej ocenie, w obliczu szybkiego rozwoju technologii medycznych i zmieniających się regulacji prawnych, zrozumienie relacji między tymi dwiema dziedzinami staje się bardziej krytyczne niż kiedykolwiek. Konferencja stanowiła doskonałą okazję do podjęcia tych trudnych tematów, analizy wyzwań i okazji, jakie przed nami stoją oraz opracowania nowych rozwiązań. Dzięki zaangażowaniu prelegentów i uczestników konferencja dostarczyła nie tylko nowej wiedzy, ale także – inspiracji do tworzenia przyszłości, w której prawo i medycyna są zintegrowane w sposób, który służy lepszemu zdrowiu i bezpieczeństwu nas wszystkich.

Dziękujemy w tym miejscu kolegium rektorskiemu z prof. dr. hab. Waldemarem Tarczyńskim na czele, a także – prof. dr. hab. Andrzejowi Skrendzie i dr. hab. Kindze Fladze-Gieruszyńskiej, prof. US za otwartość na tego rodzaju inicjatywę. Dziękujemy całemu kolegium dziekańskiemu Wydziału Prawa i Administracji US, z dr. hab. Ewelina Całą-Wacinkiewicz, prof. US, dziekan WPiA US na czele, a także dr. Beacie Kanarek i dr. Wojciechowi Bożkowi za wspieranie nas w podejmowaniu tego rodzaju działań. Dziękujemy także wszystkim współpracownikom i doktorantom zaangażowanym w organizację drugiej edycji konferencji prawno-medycznej, a w szczególności: mgr. Andrzejowi Grossowi, mgr. Małgorzacie Grochockiej, mgr. Michałowi Michalskiemu i mgr. Hubertowi Kocurowi. Bez Was tej edycji by nie było!

A wszystkim zainteresowanych problematyką prawa medycznego zapraszamy do udziału w trzeciej edycji konferencji planowanej na pierwszą połowę 2024 roku.

Organizatorami konferencji byli: Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego i funkcjonujące na nim Centrum Praktyk Sądowych Kliniki Prawa Wydziału Prawa i Administracji US, Kancelaria Mazurkiewicz, Cieszyński, Mazuro i Wspólnicy – Adwokaci i Radcowie Prawni sp. k. (MCM Legal), Kancelaria Adwokacka Michał Gajda, Medyczna TV – Estetyka i Chirurgia, a także – Doktoranckie Forum Uczelni Medycznych. Patronat medialny nad wydarzeniem objęli: Academy of Aesthetic and Anti-Aging Medicine, Zatrzymaj Młodość, Uroda i Medycyna, a także – media uniwersyteckie, tj. Centrum Edukacji Medialnej i Interaktywności US, Uniwizja – telewizja Uniwersytetu Szczecińskiego, NiUS Radio Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Przegląd Uniwersytecki.

dr Aleksandra Klich

dr Michał Białkowski

Wydział Prawa i Administracji US